

Fragmentvertaling uit ZEB. van Gideon Samson naar het Catalaans

Vertaler: Gustau Raluy

Motto blz. 9:

No sabràs mai què hi passa, als caps dels altres.

ETGAR KERET

blz. 13 t/m 20: verhaal 1

1. IMARA

A classe tenim una companya nova: una zebra. Es diu Ariana i fa una setmana que és amb nosaltres.

Quan va arribar, l'Ariana anava una mica endarrerida amb les sumes i les restes, però ara ja gairebé ens ha atrapat. L'Ariana diu que les zebres són molt bones en càlcul.

–Nois i noies! –va dir la mestra Cati, el dia que l'Ariana va arribar–. Doneu la benvinguda a la Zeb.

–Ariana –va rectificar l'Ariana. Estava dreta al costat de la mestra, davant de la pissarra digital nova.

–Què has dit? –va preguntar la mestra.

–Que em dic Ariana.

La mestra, tot i que feia que sí amb el cap, no hi estava d'acord.

–A l'etiqueta hi diu Zeb. Zeta-e-be. Amb un punt al final.

–Doncs està malament.

–N'estàs segura?

–Sí –va dir l'Ariana–. Molt segura.

La mestra va tornar a moure el cap.

–No se'n parli més, et direm Ariana. Ho heu sentit?

Vam respondre sí, mestra Cati.

–Doncs aquesta és l'Ariana.

Vam tornar a dir sí, mestra Cati, mentre ella resseguia tota la classe amb la mirada.

–Allà –va dir, adreçant-se a l'Ariana. I va assenyalar-li el lloc lliure que li va semblar més adequat–. Vés a seure al costat de la Imara.

L'Ariana va mirar, amb un ull, cap on estava jo. Va haver de girar una mica el cap per poder veure'm bé.

Jo vaig tornar-li la mirada. Vaig mirar-li l'ull, les ratlles, la crin negra. I les orelles llargues i peludes.

L'Ariana va caminar cap a mi. Amb les peülles feia molt de soroll i, a mig camí, va fer caure a terra l'estoig d'en Pelle, sense voler. Amb el cul.

–Ep! –va exclamar en Pelle.

–Ho sento –va dir l'Ariana, girant el cap–. No ho he fet expressament.

Va tirar una mica enrere, però va topar amb la taula de la Katinga. I amb la cadira d'en Ravi.

–Ho sento –va repetir l'Ariana. Es va ajupir per recollir l'estoig, però, és clar, amb les peülles és extraordinàriament difícil.

–No et preocupis –va dir en Pelle. I va agafar-lo ell mateix.

L'Ariana va continuar endavant (aquest cop sense fer caure res), fins on estava jo, i va asseure's al costat meu.

–Hola –vaig dir.

–Hola –va fer l'Ariana.

Vaig mirar-li les orelles. De prop, semblaven més suaus i peludes que de lluny. I es movien. Amb el cap totalment quiet, l'Ariana feia girar aquelles dues cassoles punxegudes i peludes cap a mi. Segurament era per sentir-me millor.

–Soc la Imara.

–Quin nom més bonic –va dir l'Ariana.

–Sí –vaig dir, perquè és veritat que és un nom bonic.

–Vols que juguem totes dues, després, al pati?

–Sí, i tant –vaig dir.

Aleshores, va començar la classe.

–A què juguem? –vaig preguntar.

Érem fora, al pati. L'Ariana panteixava molt fort. Un panteix de veritable zebra, vaig pensar, però no vaig dir res, no fos cas que s'ho prenguéss malament.

–A cavallets –va dir l'Ariana.

–A cavallets?

L'Ariana va fer que sí amb el cap.

–Una és el cavall i l'altra, la geneta. Saps com s'hi juga, oi?

–Sí, és clar que sé com s'hi juga –vaig dir.

–Va, doncs! Juguem?

–Sí!

Potser hauria estat més lògic jugar a zebretes, que no pas a cavallets. Però l'Ariana no va voler. Tampoc no va voler ser el cavall. Va preferir ser la geneta.

– Vinga! –vaig dir–. Jo soc el cavall.

El joc va començar bé. Jo renillava i l'Ariana cridava "arri, cavall!", i "al galop!", i aleshores jo corria i renillava. L'Ariana esbufegava tota l'estona, amb el seu panteix de zebra, cada vegada més fort. I jo galopava, cada vegada més de pressa.

–I ara, al trot! –va cridar l'Ariana.

–Al trot? –vaig preguntar.

–Xttt, calla! –va ordenar l'Ariana–. Els cavalls no parlen.

Vaig sacsejar el cap, com un cavall de veritat. I no vaig dir res més. Vaig provar de trotar, però a l'Ariana no li va agradar com ho feia.

–Això és un desastre! –va dir–. No tens ni idea de trotar.

Vaig intentar-ho un altre cop, però no ho vaig aconseguir.

–No, no... –va cridar l'Ariana. I va afegir–: Hauré de treure el fuet!

–Ni se t'acudeixi!

–Què?

–Que amb el fuet, ni ho somiïs.

–I si ens l'imaginem? –va dir l'Ariana.

–Sí, però no has de dir-ho.

–D'acord, fem-ho així –va dir l'Ariana, fent un esbufec. Va girar les orelles peludes i punxegudes, i va afegir–: Ah, i una altra cosa... Tu no parlis.

Jo ja no tenia més ganes de jugar a cavallets. L'Ariana era molt exigent. I estava cansada de tant galopar.

–I si juguem a tocar i parar? –va preguntar l'Ariana.

–Sí, millor.

L'Ariana fer una espècie de renill, que va sonar una mica com un cavall, una mica com un ase. Vaig entendre perfectament per què preferia ser geneta.

–Pares tu! –va dir l'Ariana. I, immediatament, va sortir corrents. Al trot, o al galop. En pocs segons, va desaparèixer.

–Què hi fas aquí, tota sola, Imara?

Era la mestra Cati. Li vaig dir que estàvem jugant a tocar i parar, i que jo parava. Però que l'Ariana corria massa per a mi.

–Vaja –va dir la mestra Cati. I em va preguntar on era la Zeb.

–L'Ariana –vaig dir.

La mestra va fer que sí amb el cap i va tornar a preguntar:

–Sí, però, on és?

–No ho sé.

–Vaja –va tornar a dir la mestra Cati.

Vam mirar per tot el pati, que no és gaire gran, però no hi vam veure cap zebra enlloc.

–Ja tornarà –va dir la mestra.

–Sí –vaig dir jo.

Vaig buscar l’Ariana una mica més. Aleshores, la Katinga em va demanar si volia jugar a gomes amb ella.

L’Ariana va arribar força després que el pati s’hagués acabat. Tots érem a classe, asseguts.

–Com és que arribes tard, Zeb.? –va preguntar la mestra.

–Ariana –va rectificar l’Ariana. I, seguidament, va respondre–: Estàvem jugant a tocar i parar.

–Però el pati s’ha acabat fa estona –va dir la mestra.

L’Ariana va balancejar una mica el cap. Mastegava alguna cosa. Jo me’n vaig adonar, i la mestra també.

–Què hi tens a la boca? –va preguntar.

–No res –va dir l’Ariana.

–A classe no es menja xiclet –va dir la mestra.

–No és un xiclet.

–Veus com sí que hi tens alguna cosa, a la boca?

L’Ariana va inclinar un mica el cap, i amb la peülla del davant esquerra es va rascar la pota del davant dreta.

–Fes el favor d’escopir-ho –va dir la mestra Cati, mentre posava la mà sota el morro de l’Ariana.

L’Ariana va escopir el que tenia a la boca i va omplir la mà de la mestra amb una substància verda i mullada.

–Ariana, es pot saber què és, això? –va preguntar la mestra.

–Fulletes –va dir l’Ariana.

–Hum...

La mestra es va olorar la mà. Va anar a la paperera, va llençar-hi la bola de fulles i es va eixugar la mà als pantalons.

–Ja pots anar al teu lloc –va dir a l’Ariana–. Estem a classe de càlcul.

blz. 31 t/m 35: verhaal 3

3. NOEPY

El quart dimecres d'octubre, es va instaurar la prohibició de plorar. A la mare li va semblar ridícul –ella hi havia votat en *contra*–, però cal respectar el vot de la majoria. I la majoria havia decidit que fos així.

–A mi, tant me fa –va afirmar el pare aquell vespre, quan érem tots a taula–. De totes maneres, jo ja no plorava mai.

–I, per això, el senyor no ha anat a votar! –la mare estava realment empipada–. Per culpa de gent com tu, ara ens trobem en aquesta situació. Que ens hem tornat ximplés? Segons el pare, tampoc no era inconcebible que la que s'hagués tornat ximple fos la mare i, immediatament després d'haver-ho dit, van començar a escridassar-se, un a cada costat de la taula.

–Ets un insensible! –va cridar la mare.

–No et posis histèrica! –va replicar el pare.

La Fien, la meva germana, plora sovint quan els pares discuteixen, però no va plorar. Perquè ja no estava permès.

La mare, però, no es va rendir.

–Sortirem a manifestar-nos –ens va dir a mi i a la Fien–. Tenim tot el dret de fer-ho. Evidentment, hi havia més gent que pensava com ella. Per això, l'endemà que quedés prohibit plorar, jo, la mare, ma germana i milers d'altres persones ens vam ajuntar a la plaça major.

La gent havia portat un munt de cartells i de pancartes. **TENIM DRET A PLORAR!**, hi posava amb lletres grans. I també: **PLORAR = SALUT!**, i: **LES LLÀGRIMES SERAN SEMPRE NOSTRES!**

Un senyor amb barba, bigoti i un megàfon duia la veu cantant. Era al bell mig de la multitud, i cada vegada que amb la seva cara peluda cridava alguna cosa amb aquella trompeta, la resta de la plaça ho repetia.

“Volem plorar!”

“VOLEM PLORAR!”

Exigim llàgrimes!”

“EXIGIM LLÀGRIMES!”

Manifestar-nos era emocionant. Emocionant i divertit. Sincerament, jo no sabia ben bé per què volíem que la prohibició de plorar fos anul·lada, però em semblava extraordinari ser allà, amb tanta gent, reclamant tots el mateix.

Quan vam tornar a casa, el pare havia fet el sopar. Això també va estar bé.

De manifestacions, no n'hi va haver només una. Cada dijous, la mare ens portava a mi i a la Fien a la plaça major.

A l'escola també se'n parlava. La meva millor amiga, la Wies, s'havia enganxat el dit a la porta del cotxe i no havia plorat gens.

–Lògic –va opinar la Ziva.

–És clar, ara ja no es pot –va dir la Imara.

Vaig preguntar a la Wies si la seva mare també era contrària a la prohibició.

–No –va respondre, fent que no amb el cap–. El pare i la mare van votar-hi tots dos *a favor*.

–De veritat?

La Weis va explicar que el pare i la mare opinaven que així tothom vivia més tranquil.

Després, va resultar que molts altres pares i mares de nens i nenes de la classe també ho pensaven.

Quan vaig arribar a casa l'hi vaig explicar a la mare. Ella va fer un sospir i no va dir res.

Quan feia unes setmanes que ens manifestàvem, el pare es va animar a acompanyar-nos.

–Com és que ara el papa també ve? –vaig preguntar.

La mare va somriure. Va explicar que el papa havia llegit un llibre molt bonic. Un llibre que havia llegit cent vegades. I que les cent vegades s'havia emocionat tant, que havia plorat i tot.

–Què vol dir emocionar-se? –va preguntar la Fien.

–Vol dir que plores i que sents que plorar és bo –la mare ho va explicar així–. Que et surt del cor, vull dir.

Anar a la manifestació tots quatre em va semblar encara més divertit que anar-hi els tres. La plaça estava cada setmana més plena. La gent cridava cada cop més emocionada (els sortia cada cop més del cor, vull dir), i, de vegades, fins i tot ens hi trobàvem coneguts.

–Mireu! –va dir el pare–. Aquells d'allà no són el pare i la mare de la Wies?

Vaig córrer cap a ells, perquè la Wies també hi era.

–Pensava que els teus pares hi estaven *a favor*? –li vaig dir.

–Al principi sí. Però ara ja no –va respondre.

Li vaig preguntar per què ara ja no, però no m’ho va saber explicar.

–Em sembla que no ho saben ni ells –va dir la Wies–. Però, tant se val! A partir d’ara, ens manifestarem junts. Que bé!

Vaig fer que sí amb el cap, perquè tenia raó. I em vaig quedar amb ella cridant el que ens sortia del cor.

El tercer dijous de desembre, els plors van tornar a estar permesos. Les nostres manifestacions hi havien contribuït enormement.

–Noepy –em va dir la mare, amb els ulls humits–, avui és un dia històric, cuqueta. És la nostra victòria.

–I quina victòria! –va exclamar el pare, amb un nus a la gola.

Vam seure tots al sofà, perquè volíem veure el portantveus donant la bona notícia en directe a la tele.

Un home va aparèixer, va anar cap a una taula alta amb un micròfon, va col·locar-se les ulleres sobre el nas i va començar a llegir un paper a tot el país.

– “...i és per això que hem pres la decisió de derogar la prohibició amb efectes immediats –va dir per acabar el comunicat–. Això vol dir que, des d’avui mateix, tothom pot tornar a plorar i que està permès a tot arreu”.

El pare i la mare es van abraçar i es van fondre en un mar de llàgrimes.

Honestament, tot plegat em va semblar un pèl exagerat.

blz. 53 t/m 57: verhaal 6

6. ZIVA

A casa el vam tenir gairebé tres setmanes. No estàvem segurs de com l’havíem agafat.

El papa, però, pensava que potser havia estat a la feina. Se’n recordava que un company seu l’havia tingut, o sigui que era possible que l’hi hagués passat.

–Quin *company de feina*? –va preguntar la mama.

–A què treu cap això, ara, estimada? –va respondre el papa.

La mama sabia perfectament a què treia cap, però quan ho anava a dir, quasi no li van sortir les paraules. Perquè li va venir en aquell precís instant.

–Té, mama –. Li vaig allargar un got d'aigua. No va ajudar gaire.

–M'està tornant **boja** –va dir la mama.

–A nosaltres també –va dir el papa.

–Sí –va dir en Bor (el meu germà)–. A nosaltres també.

Aquesta era la situació: ens duia pel camí de l'amargura i no era fàcil desempallegar-se'n.

–Us proposo que fem un horari –va dir el papa.

A tots quatre ens va semblar una bona idea. Vam acordar que el tindríem per torns, cada dues hores.

–I a les nits? –vaig preguntar.

–A les nits **me'l quedo jo** –va dir la mama–. Com que tinc mal dormir, ja **no em ve d'aquí**.

–N'estàs segura, mama? –va preguntar en Bor.

La mama n'estava segura. El papa, en Bor i jo vam pensar que era tot un detall per part seva.

–Doncs, si **no us fa res**, ara us el passo –va dir ella.

–D'acord –va dir el papa–. Ziva, l'agafes tu?

Vaig fer que sí amb el cap, i la mama me'l va donar immediatament.

– Ziva, només dues hores, eh? –va dir en Bor–. Després vaig jo.

Els dies següents vam complir els torns tal com marcava l'horari. Quan en Bor o jo el dúiem a l'escola, de vegades ens tocava tenir-lo més estona, però a l'hora del pati li donava jo a ell, o ell me'l donava a mi. Qui el tenia a l'hora de dinar, el donava després a l'altre. I quan sortíem de l'escola, els tocava al papa o a la mama.

Naturalment, al cap d'uns dies, tot es va saber.

–Ep, Zivi-kiwi! –va exclamar la Meral (la meva millor amiga)–. Tens el singlot!

–Sí, **tinc el singlot!**

–I ahir també el tenies –va dir la Meral.

Li vaig explicar el que ens passava i que havíem fet un horari.

A la Meral li va semblar que devia ser desesperant. I va preguntar per què ens el quedàvem.

–Què **volts dir?**

–No el podríeu donar a algú altre?

–Seria molt **lleig, fer això!** –vaig respondre.

–Per què?

–Perquè és fer una **mala passada**.

La Meral ho va entendre. I tampoc no va saber dir qui es mereixeria rebre'l.

Al cap d'una setmana o més, un dia de cada dia al matí, estàvem esmorzant tots quatre i la mama treure el tema. Li acabava de donar al Bor i feia cara d'estar molt cansada.

–Això no pot durar més –va dir–. S'ha d'acabar.

El papa va clavar una queixalada a l'entrepà i en Bor es va ennuegar amb un glop de llet.

–I com ho penses fer? –va preguntar el papa, quan va tenir la boca buida.

–No ho sé! –va respondre la mama–. Jo el que dic és que ja n'hi ha prou.

–No hauràs pensat pas donar-lo a algú altre? –. El papa feia cara de no estar-hi d'acord. Però la mama va fer que sí amb el cap.

–A algú de fora d'aquesta família? –va preguntar el papa, per assegurar-se'n del tot. La idea no l'entusiasmava gens ni mica.

–Escolta'm –va dir la mama–. Entenc les teves objeccions, i sé que no és una decisió fàcil per a nosaltres. Però no oblidis que aquell meravellós company teu te'l va passar i es va quedar tan ample.

–Ep, això no ho sabem segur –va defensar-se el papa.

–Au, va, home, va! –va exclamar la mama.

Em va fer por que no comencessin a discutir, però la cosa no va anar més enllà.

El papa es va aixecar de la taula i es va posar l'abric.

–Me'n vaig a l'oficina –va dir–. I, mentrestant, ja decidireu què voleu fer.

Es va cordar l'abric i va anar cap a la porta. Un cop allà, es va girar i va dir:

–Però, jo no vull tenir-hi res a veure.

Quan el papa va ser fora, la mama va dir que era un covard.

–Bor? Ziva? Vosaltres esteu d'acord amb mi?

El meu germà i jo ens vam mirar uns instants.

–No creieu que és el millor per a tots nosaltres? Això ja passa de la ratlla! –va continuar la mama. També va dir que nosaltres no teníem per què suportar més aquella càrrega, i que en Bor fes el favor de tornar-li a ella. En Bor va obeir.

–Ara aneu **a l'escola** –va dir, a continuació–. Jo ja **ho arreglaré**.

A classe, la Meral es va adonar que no el tenia.

–Avui no et toca? –va preguntar.

Vaig fer que no amb el cap.

–I demà?

–Tampoc –vaig dir.

–Ha marxat?

Vaig alçar les espatlles i vaig pensar en la mama. Ja ho havia pogut solucionar? O ho faria més tard? I a qui?

Quan, a la tarda, en Bor i jo vam sortir de l'escola, el papa ja havia plegat de la feina i era a casa. Alguna cosa passava. Ell i la mama seien junts al sofà. Es veia clarament que la mama havia plorat.

–I? –va preguntar en Bor.

La mama va tornar a somiquejar i el papa va envoltar-la amb el braç.

–Tranquil·la, tranquil·la –va dir en veu baixa–. Ja està, estimada. Ja ha passat tot.

En Bor i jo vam mirar-nos una mica d'estranyats.

–I? –va tornar a preguntar en Bor.

La mama va amagar el cap en el pit del pare. El papa va abraçar-la amb força i ens va mirar, al Bor i a mi.

–Se n'ha anat? –vaig preguntar.

El papa va fer que sí amb el cap, i va dir:

–Sí, se n'ha anat.

El meu germà i jo ens vam quedar en silenci.

–I, d'ara en endavant, en aquesta casa no se'n tornarà a parlar mai més –va dir el papa–.

Entesos?

Vam dir que entesos.

El papa es va quedar consolant la mama. En Bor va anar a la seva habitació i jo vaig anar a casa la Meral, per veure si tenia ganes de sortir a jugar.

Un cop al carrer, vaig començar a fer saltirons.

blz. 85 t/m 90: verhaal 11

11. ~~ZEB~~. ARIANA

Tothom hi és convidat. Tota la classe, vull dir. Les invitacions ens van arribar fa poc més d'un mes. Són de paper de color blanc crema i, amb lletres daurades, hi posa:

B&C

BRUNO BAKKER

&

CATARINA VAN EUPEN

Es complauen a convidar-vos a
les seves noces, que se celebraran
el dia 30 de febrer.

Has de saber que la Catarina és la mestra Cati, i que en Bruno és l'home sobre el qual en Lev va fer la presentació. "Convidar-vos" es refereix *a tots nosaltres* (és a dir, a tota la classe) i el 30 de febrer és el dia del casament. Encara no he anat mai a cap casament.

–La meva mare diu que és una data absurda –va dir la Imara, l'endemà de rebre la invitació. Érem a la plaça, a punt d'entrar a l'escola. La Imara és la meva millor amiga, penso, perquè seiem juntes a classe.

–¿Per què ho diu? –vaig preguntar.

–Diu que és un dia que no existeix.

Vaig pensar què havia volgut dir exactament la mare de la Imara.

–¿Creu que no es casaran?

–No, això sí –va respondre la Imara–. Es casaran, sí, però un altre dia. M'ha demanat que avui me n'informi bé.

La Imara no va ser l'única que va preguntar sobre el tema. Hi havia altres pares que també ho havien trobat estrany.

–Un error, dius? –va dir la mestra Cati, fent que no amb el cap–. No, i ara! No és un error. La data és el trenta. En Bruno i jo vam pensar que seria un dia bonic per casar-nos, i sembla que farà bon temps.

–Sí, però el meu pare diu que el dia trenta no existeix –va insistir en Pelle.

La mestra va alçar les celles:

–De debò? El teu pare diu que no existeix?

En Pelle va dir que sí. I, a continuació uns altres nens van començar a dir que els seus pares opinaven el mateix.

–I si us prometo que el casament serà el trenta de febrer, hi vindreu? –va dir la mestra, quan la calma va retornar a la classe.

I, naturalment, tots vam dir que naturalment, que segur que no hi faltàriem. Ningú no volia perdre's una festa de la mestra. Aquella data insòlita no ens importava pas tant.

Avui és el dia, i quasi totes les noies hem quedat a casa de la Meral per arreglar-nos.

–On són els teus pares? –pregunta la Ziva.

–Enlloc –respon la Meral–. No hi creuen, en el dia trenta.

La Ziva fa que sí amb el cap i diu:

–Avui els meus pares tampoc no són enlloc. Quan m'he llevat al matí, ja no hi eren.

–Els meus tampoc no hi eren –explica la Katinga–. I el meu germà no l'he vist.

–La meva mare també se n'havia anat –diu la Imara.

Avui no hi ha cap pare ni cap mare de ningú enlloc. És clar, perquè creuen que aquest dia no existeix. Però el cert és que nosaltres ens estem arreglant per a la festa.

–Ens posem pintallavis? –pregunta la Noepy.

–Sííí! –cridem totes.

Ens pintem els llavis. Jo també. La Meral li diu a la Ziva que l'Ozzie, el bromista, després tindrà la cara plena de pintallavis vermell. La Ziva s'enrojola una mica.

–I tu què, amb en Ravi? –pregunta la Wies a la Meral, per fer-li la guitza–. Oi que és el teu príncep blau? Us fareu petonets tots dos al casament?

A totes ens comença a agafar el riure ximplet, però la Meral diu a la Wies que amb el morro tancadet estaria molt més mona. I que ella no va pel Ravi, ni res que s'hi assembli, per molt que diguem. M'encanta que la Meral hagi dit “morro”.

Tothom menja pastís. Al bell mig de la sala, la mestra Cati i en Bruno ballen. El vestit morat de la mestra Cati vola a ran de terra.

–Quin color més bonic! –m'havia xiuxiuejat l'Anabel, uns moments abans, quan a la saleta amb globus platejats Bruno Bakker i Catarina van Eupen havien dit tots dos sí, sense dubtar-ho. De fet, l'Anabel havia dit que el vestit era lila, però per a mi és morat normal.

–Vols una tallada de pastís? –em pregunta la Imara, que està al costat meu.

–Jo no menjo pastissos.

–Ah, és clar –diu la Imara.

Surt més gent a ballar. Al final, tothom balla. Els platets de pastís ja estan recollits i la música sona cada cop més alta.

Balancejo el cap. Tothom salta i riu. És una bona classe, la meva. Estic contenta que sigui la meva classe. I la mestra Cati, encara que sovint digui malament el meu nom, també és una bona mestra.

Amb la peülla del davant esquerra em rasco la pota del davant dreta. No menjo pastissos i ballar no em diu res. Així que, procurant no llençar res a terra i mirant de fer el mínim soroll possible, surto de la sala on es fa la festa.

Fora, tot està en silenci, com si el 30 de febrer no hi hagués ningú pel carrer. La mestra Cati tenia raó: fa bo per a l'època en què estem.

Faig un esbufec. Se sent olor d'herba. Potser no és herba fresca, però no hi ha dubte que és herba. Giro el cap a banda i banda i, sí, una mica més enllà veig una taca verdosa plena de gustosos brins d'herba. Vaig cap allà amb una gambada.

Amb el nas per damunt de l'herba, faig un altre esbufec, molt fondo. Després, m'inclino endavant.

Començo a pasturar.